

Lectio Divina segédanyag

C év – Lk 11,1-13

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Asztalos Livia

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka

Szerkesztő

Asztalos Livia

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Sárszegi Judit

Lektorálta: Nyúl Viktor

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Jézus imádkozni tanítja apostolait. Az állhatatos imádság meghallgatást nyer.

Történt egyszer, hogy Jézus éppen befejezte imádságát: Ekkor egyik tanítványa arra kérte: „Uram, taníts meg minket imádkozni, mint ahogy János is tanította imádkozni tanítványait.” Jézus erre így szólt hozzájuk:

„Amikor imádkoztok, ezt mondjátok:

Atyánk! Szenteltessék meg a te neved.

Jöjjön el a te országod.

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.

Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk minden ellenünk vétőnek.

És ne vígy minket kísértésbe.”

Azután így folytatta: „Tegyük fel, hogy valamelyiteknek van egy barátja, aki éjfélkor bekopog hozzá és ezt mondja:» Barátom, adj kölcsön nekem három kenyeret! Útról érkezett egy vendégem, s nincs mivel megkínálnom. « De az kiszól:» Ne zavarj engem! Az ajtó már be van zárva, én is, gyermekeim is ágyban vagyunk. Nem tudok fölkelni, hogy adjak neked.

«Mondom nektek: Ha nem is kelne fel, hogy adjon neki barátságból, erőszakossága miatt mégis fölkel, és ad neki annyit, amennyire szüksége van.

Mondom tehát nektek: KérjeteK és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgesetek és ajtót nyitnak nektek. Mert mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és aki zörget, annak ajtót nyitnak. Van-e köztetek olyan apa, aki követ ad fiának, mikor az kenyeret kér tőle? Vagy ha halat kér, akkor hal helyett tán kígyót ad neki? Vagy ha tojást kér, akkor talán skorpiót nyújt neki?

Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle.”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

És történt, amikor egy helyen volt, imádkozott, amikor befejezte, mondta a tanítványai közül valaki neki: „Uram, taníts minket imádkozni, ahogy János is tanította a tanítványait!”

² εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὅταν προσεύχησθε λέγετε·
Πάτερ,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·

Mondta pedig nekik: „Amikor imádkoztok, mondjátok:

Atya, szenteltessék meg a te neved,
jöjjön el a te királyságod!

³ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ’ ἡμέραν·

A következő napi kenyerünket add meg nekünk napról napra!

⁴ καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.

És bocsásd meg nekünk a vétkeinket,
ugyanis magunk is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek,
és ne vigyél bele minket kísértésbe (és ne engedd, hogy elessünk a kísértésben)!

⁵Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἶπη αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους,

És mondta nekik: „Közületek ki az, akinek (ha) van egy barátja, és éjfélnél jön hozzám, és mondja neki: 'Barátom, adj kölcsön nekem három kenyeret,

⁶ ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ·

mivel egy barátom érkezett meg az útról hozzám, és nincs ennivalóm, amit elébe adhatnék neki.'

⁷ κάκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπη· μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι.

És az belülről felelve mondja: 'Ne okozz nekem fáradságot: már a kapu be van zárva, és a gyermekeim velem vannak az ágyban: nem tudok felkelve adni neked.'

⁸ λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ, διὰ γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει.

Mondom nektek, ha nem is fog adni neki felkelve amiatt, hogy a barátja, a **tolakodása** miatt akkor is felkelve meg fogja adni neki mindazt, amire szüksége van.

⁹ Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν·

És én mondom nektek: KérjeteK, és adatni fog nektek, keressetek, és találni fogtok, zörgessetek, és (a kapuk) megnyitvatnak nektek.

¹⁰ πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγ[ήσ]εται.

Mindaz ugyanis, aki kér, kap, és aki keres, az talál, és a zörgetőnek megnyitják.

¹¹ τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἰχθύος, καὶ ἂν τὶ ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσῃ;

Ki pedig az közületek, amikor a fiú az apától halat kér, és a hal helyett kígyót ad oda neki?

¹² ἢ καὶ αἰτήσῃ ῥόν, ἐπιδώσῃ αὐτῷ σκορπίον;

Vagy tojást is kér, skorpiót ad oda neki?

¹³ εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατήρ [ὁ] ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.

Ha tehát ti, akik gonoszok vagytok, tudtok jó ajándékokat adni a ti gyermekeiteknek, mennyivel inkább fogja adni a mennyei Atya a Szentlelket azoknak, akik kérik őt.”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

[Nova Vulgata](#)

[Szent István Társulati Biblia](#)

[Jeromos fordítás](#)

[Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás](#)

[Károli Gáspár revideált fordítása](#)

[Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása](#)

¹Et factum est cum esset in loco quodam orans, ut cessa vit, dixit unus ex discipulis eius ad eum: “ Domine, doce nos orare, sicut et Ioannes docuit discipulos suos ”.

¹Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott. Amikor befejezte, egyik tanítványa kérte: „Uram, taníts meg minket imádkozni, mint ahogy János is megtanította tanítványait.”

¹Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott, és amint befejezte, tanítványai közül az egyik azt mondta neki: »Uram! Taníts meg minket imádkozni, ahogy János is megtanította tanítványait.«

¹Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott. Mikor befejezte, egyik tanítványa kérte: „Uram, taníts minket imádkozni, mint ahogy János is tanította imádkozni tanítványait.”

¹És lőn, mikor ő imádkozék egy helyen, minekutána elvégezte, monda néki egy az ő tanítványai közül: Uram, taníts minket imádkozni, miképen János is tanította az ő tanítványait.

¹Történt egyszer, hogy valahol imádkozott, és mikor befejezte, így szólt hozzá egyik tanítványa:

– Uram, taníts meg minket imádkozni, ahogy János is megtanította a tanítványait!

²Et ait illis: “ Cum oratis, dicite: Pater, sanctificetur nomen tuum, adveniat regnum tuum;

²Erre így szólt hozzájuk: „Amikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk! Szenteltessék meg a neved. Jöjjön el az országod.

²Erre azt válaszolta nekik: »Amikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk! Szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod!

²Erre így szólt hozzájuk: „Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk! Szenteltessék meg a te neved. Jöjjön el a te országod.

²Monda pedig nékik: Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved. Jöjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, miképen a mennyben, azonképen e földön is.

²Ő ezt mondta nekik:

– Amikor imádkoztok, ezt mondjátok: „Atya, szenteltessék meg neved! Jöjjön el országod!

³panem nostrum cotidianum da nobis cotidie,

³Add meg a szükséges kenyerünket mindennap.

³Mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponta,

³Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.

³A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként.

³Mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponta!

⁴et dimitte nobis peccata nostra, si quidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis, et ne nos inducas in tentationem ”.

⁴Bocsásd meg a bűneinket, amint mi is megbocsátunk minden ellenünk vétőnek. És ne vigy minket kísértésbe.”

⁴és bocsásd meg a bűneinket, miképpen mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek, és ne vigy minket kísértésbe.«

⁴Bocsásd meg vétkeinket, mert mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek. És ne vigy minket kísértésbe.”

⁴És bocsásd meg nekünk a mi bűneinket; mert mi is megbocsátunk mindeneknek, a kik nekünk adósok. És ne vigy minket kísértetbe; de szabadíts meg minket a gonosztól.

⁴És bocsásd meg bűneinket, mert mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek! És ne állíts minket próbatétel elé!”

⁵Et ait ad illos: “ Quis vestrum habebit amicum et ibit ad illum media nocte et dicet illi: “Amice, commoda mihi tres panes,

⁵Aztán így folytatta: „Mondjuk, hogy valamelyikteknek van egy barátja, és az éjfélkor bekopog hozzá ezekkel a szavakkal: Barátom, adj kölcsön nekem három kenyeret,

⁵Azután így szólt hozzájuk: »Ha közületek valamelyiknek barátja van, és az odamegy hozzá éjfélkor, s azt mondja neki: ‘Barátom! Adj nekem kölcsön három kenyeret,

⁵Aztán így folytatta: „Valamelyikteknek van egy barátja. Elmegy hozzá éjfélkor és azt mondja neki: barátom, adj kölcsön három kenyeret.

⁵És monda nekik: Ki az közületek, a kinek barátja van, és ahhoz megy éjfélkor, és ezt mondja neki: Barátom, adj nekem kölcsön három kenyeret,

⁵Azután így szólt hozzájuk:

– Tegyük fel, valamelyikteknek van egy barátja, és eljön hozzá éjnek évadján, és ezt mondja neki: „Barátom, adj nekem kölcsön három kenyeret,

⁶quoniam amicus meus venit de via ad me, et non habeo, quod ponam ante illum”;

⁶útról érkezett egy barátom, s nincs mit enni adnom neki.

⁶mert egy barátom érkezett az útról hozzánk, és nincs mit adnom neki’;

Útról érkezett egy barátom és nincs mit elébe tegyek.

⁶Mert az én barátom én hozzám jött az útról, és nincs mit adjak ennie;

⁶mert útról érkezett egy barátom, és nincs, amit elébe tegyek”

⁷et ille de intus respondens dicat: “Noli mihi molestus esse; iam ostium clausum est, et pueri mei mecum sunt in cubili; non possum surgere et dare tibi”.

⁷De az kiszól: Ne zavarj! Az ajtó már be van zárva, én is, gyermekeim is ágyban vagyunk. Nem tudok fölkelni és adni neked.

⁷a másik viszont belülről ezt feleli: 'Ne zavarj, az ajtó már be van zárva, gyermekeim is ágyban vannak velem együtt, nem kelhetek föl, hogy adjak neked!'

⁶De az kiszól: ne zavarj! ⁷Az ajtó már be van zárva, gyermekeim itt vannak a hálósobában. Nem kelhetek föl, hogy adjak neked.

⁷Az pedig onnét belülről felelvén, ezt mondaná: Ne bánts engem: immár az ajtó be van zárva, és az én gyermekeim velem vannak az ágyban; nem kelhetek fel, és nem adhatok néked?

–, ⁷és így válaszolna belülről: „Ne zaklass engem! Az ajtó már be van zárva, és velem együtt gyermekeim is ágyban vannak. Nem kelhetek fel, hogy kenyeret adjak neked.”

⁸Dico vobis: Et si non dabit illi surgens, eo quod amicus eius sit, propter improbitatem tamen eius surget et dabit illi, quotquot habet necessarios.

⁸Mondom nektek: Ha azért, mert barátja, nem kel fel, hogy adjon neki; amiatt, hogy nem tágít, mégis fölkel és ad neki annyit, amennyire szüksége van.

⁸Mondom nektek: ha nem is kelne föl, hogy adjon neki azért, mert a barátja, mégis, alkalmatlankodása miatt fölkel, és ad neki annyit, amennyire szüksége van.

⁸(De az nem hagyja abba a kopogtatást.) Mondom nektek: ha azért, mert barátja, nem is kelne föl, hogy kielégítse, alkalmatlankodása miatt mégis fölkel és odaadja, amire szüksége van.”

⁸Mondom nektek, ha azért nem fog is felkelni és adni néki, mert az barátja, de annak tolakodása miatt felkel és ad néki, a mennyi kell.

⁸Mondom nektek, ha nem kel fel, és nem ad neki a barátságukra való tekintettel, az arcátlansága miatt fel fog kelni, és megadja neki, amire szüksége van.

⁹Et ego vobis dico: Petite, et dabitur vobis; quaerite, et invenietis; pulsate, et aperietur vobis.

⁹Azt mondom azért nektek: kérjeteK és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek.

⁹Ezért mondom nektek: KérjeteK, és adni fognak nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak nektek.

⁹„Mondom tehát nektek: kérjeteK és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak.

⁹Én is mondom nektek: KérjeteK és megadatik nektek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyitattik nektek.

⁹Ezért mondom nektek: kérjeteK, és adnak nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak majd nektek.

¹⁰Omnis enim qui petit, accipit; et, qui quaerit, invenit; et pulsanti aperietur.

¹⁰Mert mindenki, aki kér, kap, aki keres, talál és aki zörget, annak ajtót nyitnak.

¹⁰Mert mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtót nyitnak.

¹⁰Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál és a zörgetőnek ajtó nyílik.

¹⁰Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetőnek megnyitják.

¹⁰Mert mindaz, aki kér, kap; aki keres, talál; és aki zörget, annak ajtót nyitnak.

¹¹Quem autem ex vobis patrem filius petierit piscem, numquid pro pisce serpentem dabit illi?

¹¹Közületek melyik apa ad a fiának követ, amikor az kenyeret kér? Vagy ha halat, akkor hal helyett tán kígyót ad neki?

¹¹Melyik az az apa közületek, aki, ha a fia halat kér, hal helyett kígyót ad neki?

¹¹Ha pedig valakitől közületek kenyeret kér fia, talán követ ad neki? S ha halat kér, talán kígyót ad hal helyett?

¹¹Melyik atya pedig az közületek, a kitől a fia kenyeret kér, és ő talán követ ad neki? vagy ha halat, vajjon a hal helyett kígyót ad-e neki?

¹¹Van köztetek olyan apa, aki a fiának kígyót ad, amikor halat kér tőle,

¹²Aut si petierit ovum, numquid porriget illi scorpionem?

¹²Vagy ha tojást kér, akkor talán skorpiót ad neki?

¹²Vagy ha tojást kér, talán skorpiót nyújt neki?

¹²Vagy ha tojást kér, talán skorpiót ad neki?

¹²Avagy ha tojást kér, vajjon skorpiót ad-e neki?

¹²vagy amikor tojást kér, skorpiót ad neki?

¹³Si ergo vos, cum sitis mali, nostis dona bona dare filiis vestris, quanto magis Pater de caelo dabit Spiritum Sanctum petentibus se ”.

¹³Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle.”

¹³Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja a Szentlelket mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle!«

¹³Ha tehát ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle:”

¹³Ha azért ti gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok Szent Lelket azoknak, a kik tőle kérik.

¹³Ha tehát ti gonosz létekre tudtok gyermekeiteknek jó dolgokat adni, mennyivel inkább meg fogja adni mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle.

1.1.3. Behatárolás

A Mária és Márta házában való vendégség jelenete után (Lk 10,38-42) Lukács a következő szakaszban az imádságról fűzi össze Jézus tanítását (Lk 11,1-13), ami bizonyos értelemben a jobbik részt választó Mária magatartásának a kifejtése (Lk 10,39.42). A „Miatyánk” megtanítása (Lk 11,1-4), az állhatatos imádkozásról szóló példázat (Lk 11,5-8), és az imára való bátorítás kifejező képei (Lk 11,9-13) kapcsolódnak össze ebben az epizódban (Lk 11,1-13).

1.1.4. Szószzerinti üzenet

Lukács hangsúlyozza, hogy:

- Jézus nem csupán beszél az imádságról, hanem maga is gyakran imádkozik.
- Jézus az imádságában az Atyát szólítja meg, s ennek mintájára arra tanít, hogy a követői is „Atyának” szólítsák Istent, az imából merítsenek erőt.
- A „Miatyánk” imát maga az Úr tanította meg, ezért ez a legfontosabb keresztény imádság.
- Aki imádkozik, azzal az alázatos, fiúi bizonyossággal, és bizalommal tegye, hogy Isten irgalmas, nagylelkű Atya, aki mindig a jót adja gyermekeinek.
- A keresztény ember legyen kitartó az imádságban, hiszen Isten meghallgatja az imát, csak nem mindig azt adja, amit kérünk. De mindig azt adja, ami igazán a javunkat szolgálja.
- A legfontosabb, hogy Jézus nevében az Atyától a Szentlelket kérjük, aki vezet, tanít minket az imádságban is (vö. Róm 8,26-27).

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

Πάτερ (páter): 'Atya, Atyám, Atyánk' (Lk 11,2)

A megszólító esetben (vocativusban) álló szó bensőséges, személyes kapcsolatot, és tiszteletet fejez ki. Lukács az evangéliumában 11-szer használja: Ötször Jézus mondja a mennyei Atyának (Lk 10,21; Lk 11,2; Lk 22,42; Lk 23,34.46), a tékozló fiú az apjának háromszor (Lk 15,12.18.21), a dúsgazdag pedig Ábrahámnak szintén háromszor (Lk 16,24.27.30). A tékozló fiú esetében a példabeszéd apa-alakja, és annak a fiatalabb fivér általi megszólítása, a mennyei Atya nagylelkűségét és megbocsátó irgalmát, illetve a gyermek iránta való bizalmát mutatja (Lk 15,12.18.21). Az Ábrahámot a pokolból megszólító dúsgazdag szájából is e kifejezéshez az irgalom, a tisztelet, és a kérés kapcsolódik (Lk 16,24.27.30). Fontos hangsúlyozni, hogy a legtöbbször Jézus ajkán hangzik el ez a megszólítás, aki imádságában így fordul a mennyei Atyához, amikor a Szentlélekben felujjongva dicsóítja Őt (Lk 10,21), amikor halálfélelme során is belesimul az Atya akaratába (Lk 22,42). Illetve amikor a kereszten a bűnösökért könyörög (Lk 23,34), s amikor halálakor ismét rábízta magát az Atyára (Lk 23,46). Vagyis Jézus imádsága a Fiúnak az Atyával való bensőséges, élő kapcsolatát jelenti, ami a Mester földi „erőforrása” is. A Lukács-evangéliumban ennek a szónak az első (Lk 10,21) és az utolsó előfordulási igehelye (Lk 23,46) szintén Jézushoz kapcsolódik, így mintegy keretet alkotva, jelzi, hogy Istent mi is Atyának szólíthatjuk meg, ahogy tanítványainak kifejezetten tanítja a Mester (Lk 11,2). Jézus imádságából is felragyog tehát az irgalmas, megbocsátó, és gondoskodó Atyaisten arca. Az Úrnak nagy hangon kimondott utolsó mondata a kereszten is arra szólít fel, hogy Isten mindig Atya marad, akinek a kezébe beletehetjük magunkat (Lk 23,46).

ἀναίθεια (ánájdejá): 'tolakodás, szemérmertlenség, szégyenkezés nélküliség' (Lk 11,8) Ez a szó egyedül itt fordul elő az újszövetségi Szentírásban, ami által jelentése még inkább hangsúlyt kap Jézus beszédében (Lk 11,8). Átvitt értelemben olyan magatartású személyt jelöl, aki mindenképpen kitart a véleménye mellett, aki nem hagyja, hogy eltántorítsák a szándékától. Tehát itt képletesen az imádságban való kitartást, állhatatosságot, meg nem alkuvást fejezi ki.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

3,21 “Ekkor történt, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett és Jézus is fölvette a keresztséget, és amikor imádkozott, megnyílt az ég”

5,33 “Ők azonban ezt mondták neki: „János tanítványai böjtölnek és imádkoznak, s ugyanígy a farizeusok tanítványai is. A tieid ellenben esznek és isznak.”

9,28 “E beszéde után mintegy nyolc napra történt, hogy kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni.”

18,1-8 “Egyszer arról mondott nekik példabeszédet, hogy szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni. Így szólt: „Az egyik városban élt egy bíró, Istentől nem félt, emberektől nem tartott. Élt abban a városban egy özvegyasszony is. Elment hozzá, s kérte: Szolgáltass nekem igazságot ellenfelemmel szemben. Egy ideig vonakodott, aztán mégis így szólt magában: Igaz, Istentől nem félek, embertől nem tartok, de annyira terhemre van ez az özvegy, hogy igazságot szolgáltatok neki, nehogy végül nekem jöjjön és arcul üssön.” Az Úr így szólt: „Hallottátok, hogy mit mond az igazságtalan bíró? Hát az Isten nem szolgáltat igazságot választottjainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Megvárhatja őket? Mondom nektek, hamarosan igazságot szolgáltat nekik. Csak az a kérdés, hogy amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?”

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 6,9-13 “Ti így imádkozzatok: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a neved, jöjjön el az országod, legyen meg az akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, s bocsásd meg a vétkeinket, amint mi is megbocsátottunk az ellenünk vétkezőknek. És ne vigy minket kísértésbe, hanem szabadíts meg a gonosztól.”

Mt 7,7-11 “Kérjétek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek! Mert aki kér, az kap, aki keres, az talál, s aki zörget, annak ajtót nyitnak. Melyiketek ad fiának követ, amikor az kenyeret kér tőle? Vagy ha halat kér, ki ad neki kígyót? Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, akkor mennyivel inkább ad jót mennyei Atyátok azoknak, akik kérik.”

Mt 12,22-29 “Ekkor egy ördögtől megszállt, vak és néma embert vittek hozzá. Meggyógyította, úgyhogy beszélt és látott. A nép ámulva kérdezgette: „Csak nem ő a

Dávid fia?” Ennek hallatára a farizeusok így nyilatkoztak: „Beelzebulnak, az ördögök fejedelmének nevében űzi ki az ördögöket.” Jézus belelátott gondolataikba és így szólt hozzájuk: „Minden önmagával meghasonlott ország elnéptelenedik, minden önmagával meghasonlott város vagy ház elpusztul. Ha a sátánt sátán űzi ki, meghasonlik magával. Hogyan állhat fenn akkor az országa? Ha én Beelzebul segítségével űzöm ki az ördögöket, a fiaitok kinek a segítségével űzik ki? Így ők lesznek bíráitok. De ha én Isten Lelkével űzöm ki az ördögöket, akkor már elérkezett hozzátok az Isten országa. Hogy törhet be valaki az erős ember házába, s hogy rabolhatja el vagyonát, hacsak előbb meg nem kötözi? Akkor kifoszthatja házát.”

Mt 26,10 “Jézus észrevette, s így szólt hozzájuk: „Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hisz jót tett velem.”

Mk 3,22-27 “A Jeruzsálemből jött írástudók így nyilatkoztak róla: „Beelzebul szállta meg.” És: „Az ördögök fejedelmének segítségével űzi ki az ördögöket.” Ám ő összehívta őket, és mondott egy hasonlatot nekik: „Hogy űzhetné ki sátán a sátánt? Ha valamely ország meghasonlik magával, az az ország nem állhat tovább fenn. Ha egy ház meghasonlik magával, az a ház nem állhat fenn tovább. Ha a sátán saját maga ellen támad, és így meghasonlik magával, nem maradhat meg, hanem elpusztul. Senki sem törhet be az erős ember házába, és nem rabolhatja el a holmiját, hacsak előbb meg nem kötözi az erős embert. Csak akkor rabolhatja ki a házát.”

Jn 14,13-16 “s amit a nevemben kértek, azt megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban, bármit kértek a nevemben, megteszem nektek. Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat, én meg majd kérem az Atyát, és más vigasztalót ad nektek: az Igazság Lelkét, aki örökké veletek marad.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Róm 8,15.26 “Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét nyertétek el, általa kiáltjuk: Abba, Atya!” “Gyöngeségünkben segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk. A Lélek azonban maga jár közben értünk, szavakba nem önthető sóhajtozásokkal.”

Gal 6,17 “Ezután senki ne okozzon kellemetlenséget nekem, mert Jézus jegyeit viselem testemen.”

Jak 1,17 “Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről van, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, még árnyéka sem a változásnak.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.2. Catena Aurea

E heti szakaszunkkal kapcsolatosan az egyházatyák a következő megjegyzéseket, magyarázatokat tették:

¹*Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott. Amikor befejezte, egyik tanítványa kérte: „Uram, taníts meg minket imádkozni, mint ahogy János is megtanította tanítványait.”*

Alexandriai Szent Cirill: Ha minden jónak teljességében volt, miért imádkozik? Hisz minden az övé teljesen és semmiben sem szenved hiányt. Erre azt mondjuk: Azért teszi, mert ez megfelel annak a módnak, hogy testben időzik: mert meg akart tenni minden olyan emberi dolgot, ami ehhez az időszakhoz kapcsolódott. Ha tehát eszik és iszik, úgy az is ideszámít, hogy imában is szolgál, azért hogy megmutassa nekünk, hogy az imagyakorlatban ne legyünk restek, hanem gondosan tartsuk magunkat hozzá.

³*Add meg a szükséges kenyerünket mindennap.*

Szent Ágoston (Pseudo): A görögben ez áll „epiouszion”, ami azt jelenti, hogy „lényegfeletti”, szuper-szubsztanciális. Tehát ez nem az a kenyér, amit a test vesz magához, hanem az örök élet ama kenyere, ami a lelkünk szubsztanciáját, lényegét erősíti. A latin viszont „mindennapi kenyérnek” nevezi, a görögök ezt „eljövendőnek” hívják. Ha azonban ez a mindennapi kenyér, akkor miért csak egyszer egy évben veszed magadhoz, mint a görögök Keleten? Fogadd naponta azt, amire mindennap szükséged van, és élj úgy, hogy naponta rászolgálj arra, hogy fogadhasd. Ez az Úr halálát és a bűnök bocsánatát fejezi ki. Akinek sebe van, gyógyszerre van szüksége: a seb az, hogy a bűn (uralma) közt élünk, a gyógyszer ez a mennyei és tiszteletreméltó szentség. Ha naponta befogadod, akkor ez számodra mindig „ma”: Krisztus érted van ma, Krisztus ezért minden nap feltámad.

Felhasznált irodalom:

Thomas von Aquin: Goldene Kette oder fortlaufende, ganz aus den Stellen der Kirchenväter und Kirchenschriftsteller bestehende und kunstvoll verbundene Auslegung der vier Evangelien; übers. von Johannes N. Oischinger, 7 Bde., Regensburg 1881-1883

<http://www.catena-aurea.de/ljcpenn17.html>

Thomas Aquinas

THE CATENA AUREA

GOSPEL OF SAINT LUKE

Translated by John Henry Newman

except Prooemium and bracketed portions by Joseph Kenny, O.P.

<https://dhspriority.org/thomas/CALuke.htm#11>

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

Mi az imádság?

2559 "Az imádság a lélek fölemelkedése Istenhez: vagy a szükséges javak kérése Istentől." Vajon honnan beszélünk, amikor imádkozunk? Saját gőgünk és akaratunk magasából, vagy az alázatos és töredelmes szív "mélységeiből" (Zsolt 130,1)? Aki magát megalázza, az fölmagasztaltatik. Az alázat az imádság alapja. "Mi nem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk" (Róm 8,26). Az alázatosság fölkészít arra, hogy megkapjuk az imádság ingyenes ajándékát: az ember Isten koldusa.

Isten maga hívja az embert imádságra

2567 Isten előbb hívja az embert. Akár megfélekedzik az ember Teremtőjéről, akár elrejtőzik arca előtt, akár a maga bálványaihoz folyamodik, akár vádolja az Istenséget, hogy elhagyta Őt, az élő és igaz Isten fáradhatatlanul hív minden egyes személyt az imádság titokzatos találkozájára. A hűséges Isten szeretetének e lépése mindig az első az imádságban; az ember lépése mindig válasz. Miként a kinyilatkoztató Isten az embert is kinyilatkoztatja önmagának, az imádság úgy jelenik meg, mint kölcsönös megszólítás, mint a Szövetség drámája. Ez a dráma a szavakon és tetteken át a szívet kötelezi. Ez bontakozik ki az egész üdvtörténet folyamán.

Miatyánk

2761 "Valójában az Úr imája az egész evangélium breviáriumát" tartalmazza. Az Úr "az imádságra vonatkozó tanítás átadása után mondta: kérjétek és adatik nektek (Jn 16,24), és vannak dolgok, melyeket mindenki a körülményeinek megfelelően kér, előrebocsátván a törvényes és rendes imádságot, mintegy alapként az Istenhez járulók vágyaihoz; ez ad jogot a ráépülő kérésekhez".

2762 Szent Ágoston, miután megmutatta, hogy a zsoltárok miként jelentenek táplálékot a keresztény imádsághoz és hogyan torkollnak bele a "Miatyánk" kéréseibe, így fejezi be:

"Ha átfutod a Szentírás minden imádságát, úgy vélem, nem fogsz találni semmit, amit az Úr imája ne tartalmazna és ne foglalna magában."

2763 Az összes Írás (a Törvény, a Próféták és a Zsoltárok) Krisztusban teljeseznek be. Ez a "Jó Hír" az evangélium. Első kihirdetését Szent Máté a Hegyi Beszédben foglalja össze. A mi Atyánkhoz szóló imádság tehát e meghirdetés középpontjában áll. Az Úrtól ránk bízott imádságnak minden egyes kérését ez az összefüggés világítja meg:

"Az Úr imádsága a legtökéletesebb (...) Benne nemcsak mindazért imádkozunk, ami után jogosan vágyakozhatunk, hanem abban a sorrendben is, amelyben vágyakoznunk kell utána; így ez az imádság nemcsak kérni tanít, hanem alakítja egész érületünket is."

Az Úr imádsága

2765 A hagyományos kifejezés, az 'Úr imádsága' azt jelenti, hogy Jézus, a mi Urunk tanította nekünk a mi Atyánkhoz szóló imádságot. Ez a Jézustól származó imádság valóban egyedülálló: "az Úré". Egyrészt ennek az imádságnak a szavaiban az egyszülött Fiú adja nekünk azokat a szavakat, melyeket az Atya neki adott: Ő a mi imádságunk Tanítómestere. Másrészt mint Megtestesült Ige a maga emberi szívében ismeri embertestvérei szükségleteit, és azokat kinyilatkoztatja nekünk: Ő a mi imádságunk mintaképe.

2766 De Jézus nem egy mechanikusan ismétlendő formulát hagyott ránk. Mint minden szóbeli imában, a Szentlélek tanítja Isten ígéje által Isten gyermekeit Atyjukhoz imádkozni. Jézus nemcsak gyermeki imádságunk szavait adja, hanem a Lelket is, hogy ezek a szavak bennünk "lélek és élet" (Jn 6,63) legyenek. Sőt gyermeki imádságunk módja és lehetősége abból fakad, hogy az Atya "elküldte (...) Fiának Lelkét a szívünkbe, aki így kiált: Abba, Atya!" (Gal 4,6). Mivel imádságunk a vágyainkat képviseli az Atya előtt, Ő is, "aki a szíveket vizsgálja", az Atya, "tudja,

hogy mire vágyik a Lélek, mert Isten tetszése szerint jár közben a szentekért" (Róm 8,27). Atyánkhoz szóló imádságunk beleszövődik a Fiú és a Lélek titokzatos küldetésébe.

Az Egyház imádsága

2767 Az Egyház az Úr szavainak és a Szentléleknek -- aki e szavaknak életet ad a hívők szívében -- ezt az elválaszthatatlan ajándékát kezdettől fogva elfogadta és életté váltotta. Az első közösségek "napjában háromszor" imádkozzák az Úr imádságát a zsidó jámborságban szokásos "Tizennyolc áldás" helyett.

2768 Az apostoli hagyomány szerint az Úr imádsága lényegében a liturgikus imádságban gyökerezik.

Az Úr "arra tanít, hogy közösen imádkozzunk a testvérekért. Nem azt mondja ugyanis: Atyám, aki a mennyekben vagy, hanem mi Atyánk, a közös Testért mondván a könyörgéseket."

Az Úr imádsága minden liturgikus hagyományban integrális része a zsolozsma nagy imaóráinak. De egyházi jellege főként a keresztény beavatás három szentségében mutatkozik meg nyilvánvalóan:

2769 A keresztségben és a bérálásban az Úr imádságának átadása az isteni életre való újjászületést jelzi. Mivel a keresztény imádság azt jelenti, hogy Isten Igéjével szólunk Istenhez, azok, akik "újjászülettek (...) Isten élő Igéje által" (1Pt 1,23), megtanulják Atyjukat azzal az Igével megszólítani, amit Ő mindig meghallgat. A beavatás után ezt tehetik, mert a Szentlélek kenetének eltörölhetetlen pecsétje tétetett szívükre, fülükre, ajkukra, egész istengyermeki valóságukra. Emiatt az egyházatyák Miatyánk-kommentárjainak nagyobb része a katekumenokhoz és újonnan megkereszteltekhez szól. Amikor az Egyház imádkozza az Úr imádságát, mindig az "imént született kisdedek" népe az, amely imádkozik és irgalmasságot nyer.

2770 Az eucharisztikus liturgiában az Úr imádsága úgy jelenik meg, mint az egész Egyház imádsága. Itt nyilvánul meg teljes értelme és hatékonysága. Az anafora (szentmise kánonja) és a szentáldozás liturgiája között állva egyrészt összefoglal minden az epiklézisben elmondott kérést és közbenjárást, másrészt az Ország -- a szentségi kommunióban elővételezett -- lakomájának ajtaján zörget.

2771 Az Eucharishtiában az Úr imádsága kéréseinek eszkatologikus jellege is megmutatkozik. A "végső idők", az üdvösség idejének -- mely a Szentlélek kiadásával kezdődött és az Úr második eljövételével fog befejeződni -- saját imádsága. A mi Atyánknak elmondott kérések, az Ószövetség imádságaitól eltérő

módon, már az üdvösség misztériumára támaszkodnak, amely a megfeszített és föltámadott Krisztusban egyszer s mindenkorra megvalósult.

2772 Ebből a rendíthetetlen hitből fakad a remény, amely a hét kérés mindegyikét ébreszti. Ugyanakkor e kérések kifejezik a jelen idő, a türelem és a várakozás idejének sóhajait, amikor még "nem nyilvánvaló, hogy mik leszünk" (1Jn 3,2). Az Eucharisztia és a Miatyánk az Úr eljövetelére irányul, "amíg el nem jön" (1Kor 11,26).

"Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben"

2797 Az őszinte és hűséges bizalom, az alázatos és örvendező biztonság készségei illenek ahhoz, aki a "Miatyánkot" imádkozza.

2798 Istent "Atyának" szólíthatjuk, mert Isten Fia, kinek testébe a keresetséggel beépültünk, s akiben Isten fogadott gyermekei vagyunk, kinyilatkoztatta nekünk Őt.

2799 Az Úr imádsága közösségbe kapcsol az Atyával és az Ő Fiával, Jézus Krisztussal. Ez az imádság ugyanakkor önmagunkat is kinyilatkoztatja nekünk.

2800 A Miatyánk imádkozásának ki kell munkálnia bennünk az akaratot, hogy hasonló legyünk Őhöz, s ugyanígy az alázatos és bizakodó szívet is.

2801 A "mi" Atyánkhoz imádkozva a Jézus Krisztusban megkötött új szövetséget szólítjuk, a közösséget a Szentháromsággal és az isteni szeretetet, mely az Egyház által az egész világra kiterjed.

2802 A "ki vagy a mennyekben" nem helyet jelöl, hanem Isten fölségét és jelenlétét az igazak szívében. Az ég, az Atya lakása az igazi haza, mely felé törekszünk, s melyhez már hozzátartozunk.

A hét kérés

2857 A "Miatyánk" imádságban az első három kérés tárgya az Atya dicsősége: a Név megszentelése, az Ország eljövetele és isteni akaratának teljeseése. A másik négy kérés vágyainkat tárja az Atya elé: e kérések életünk táplálására, bűntől való gyógyítására, illetve a Jónak a Rossz fölötti győzelméért vívott küzdelmünkre vonatkoznak.

2858 Amikor azt kérjük: "Szenteltessék meg a te Neved", belépünk Isten tervébe, ami arra vonatkozik, hogy megszenteltessék az Ő -- Mózesnek, majd Jézusban kinyilatkoztattott -- Neve részünkről és mibennünk éppúgy, mint minden népben és minden egyes emberben.

2859 A második kéréssel az Egyház elsősorban Krisztus visszatérésére és Isten országa végső eljövetelére tekint. Azért is imádkozik, hogy Isten országa életünk "mai napján" gyarapodjék.

2860 A harmadik kérdésben arra kérjük Atyánkat, hogy akaratunkat kapcsolja össze Fia akaratával, hogy üdvözítő terve a világ életében megvalósuljon.

2861 Amikor a negyedik kérdésben azt mondjuk -- közösségben testvéreinkkel --, "add meg nekünk", gyermeki bizalmunkat fejezzük ki mennyei Atyánk iránt. A "mindennapi kenyerünket" az élet fenntartásához szükséges táplálékot és az Élet Kenyerét is jelenti: Isten Igéjét és Krisztus Testét. Isten "mai napján" fogadjuk mint elengedhetetlenül szükséges, az Ország lakomájának lényeg fölötti (super-substantialis) táplálékát, amit az Eucharisztia elővételez.

2862 Az ötödik kérdés Isten irgalmát kéri megbántásainkért, ami azonban nem tud szívünkbe hatolni, ha meg nem tanulunk Krisztus példája szerint és az Ő segítségével megbocsátani ellenségeinknek.

2863 Amikor azt mondjuk: ne vigy minket a kísértésbe, kérjük Istent, ne engedjen olyan útra térnünk, mely bűnbe visz. Ez a kérdés a megkülönböztetés és az erő lelkét esdi; könyörög a virrasztás kegyelméért és a végső állhatatosságért.

2864 Az utolsó kérdésben -- "de szabadíts meg a Gonosztól" -- a keresztény ember az Egyházzal együtt imádkozik Istenhez, hogy nyilvánítsa ki a Krisztus által már elért győzelmet "e világ fejedelme", a Sátán, az angyal fölött, aki személy szerint szembeszegül Istennel és az Ő üdvözítő tervével.

2865 A záró "Amen"-nal, "Fiat"-unkkal a hét kérdésre mondjuk: "Úgy legyen..."

Bővebben lásd: KEK 2759-2865

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent VI. Pál pápa: Populorum Progressio

Lk 11,9

Záró felhívás a tudósokhoz

85. Mivel pedig – és ezt be kell vallanunk – az emberek nagyon gyakran azért érzik rosszul magukat, mert ilyen dolgokról nem gondolkodnak, nem elmélkednek, azért most a gondolat embereihez szólunk, a tudósokhoz, katolikusokhoz, keresztényekhez, istenhívőkhöz, az abszolútumra, a végső valóságra és az igazságosságra vágyódókhöz, vagyis minden jóakarató gondolkodóhoz. Őket hívjuk és kérjük szenvedélyesen, Krisztus szavaival: „keresetek és találtok”¹; nyissátok meg

¹ Lk 11,9.

azokat az utakat, amelyeken segítséget adva és kapva, a világot mind mélyebben megismerve, a szeretet mind bőségebb kiáradása által a testvéribb élet eszméjét találják meg az emberek, hogy az emberi közösség a valóságos egyetértésre alapozódjék.

Szent II. János Pál pápa: Dives in misericordia

vö. Lk 11,5-13

Könyörögnünk kell az irgalomért

10. A hit és a kinyilatkoztatás ugyanis nem arra figyelmeztet, hogy Istennek, az „irgalmasság Atyjának” misztériumát a tárgyi valóságtól elvonatkoztatva szemléljük, hanem inkább arra, hogy Krisztus nevében és Krisztussal együtt ehhez az irgalmassághoz folyamodjunk. Nemde Krisztus határozottan állította, hogy a mi Atyánk, „aki a rejtekben lát”,² szüntelenül várja tőlünk, hogy minden szükségünkben hozzá forduljunk és mindig az Ő misztériumát kutassuk: ti. az Atya és az Ő szeretetének misztériumát?

³Éppen ezért azt kívánjuk, hogy a következő elmélkedések vezessenek közelebb mindenkit ehhez a misztériumhoz, s egyben jelentsenek sürgető felszólítást az Egyház felé az irgalomra, melyre az ember és a mai világ annyira rászorul. Sőt, pontosan erre szorul rá, bár sokszor tudatában sincs ennek.

Szent II. János Pál pápa: Reconciliatio et poenitentia

vö. Lk 11,4

26. A KATEKÉZIS

Azon a tág területen, melyen az Egyháznak a dialógus révén teljesítenie kell küldetését, a *bűnbánat és a kiengesztelés* lelkipásztori tevékenysége az Egyház tagjai felé fordul, elsősorban e két egymástól különböző de egymást kiegészítő valóságról szóló hitoktatással, melynek a színódus atyái is nagy jelentőséget tulajdonítottak, és javaslataikban is kiemelték: a bűnbánatot és a kiengesztelődést. Elsőként tehát a katekézist kell alkalmazni.

² Mt 6,4.18.

³ vö. Ef 3,18. Lk 11,5-13

Ennek a nagyon időszerű ajánlásnak a mélyén egy igen alapvető feltétel rejlik: a *lelkipásztori* szempont nem állhat szemben a *tanítással*, sem a pasztoráció nem tekinthet el a tanítás tartalmától, amelyből életet kap és erőt merít. Ha az Egyház „az igazság oszlopa és alapja”,⁴ s anyaként és tanítóként küldetett ebbe a világba, hogyan mellőzhetné az igazság tanítását, mely az élethez vezető utat mutatja?

Az Egyház pásztoraitól elsősorban a *kiengesztelődésről* szóló *katekézist* várnak. E katekézis csak azon a szentírási, különösen újszövetségi tanításon alapulhat, hogy a megváltó és kiengesztelő Jézus Krisztusban meg kell újítani a szövetséget Istennel; s hogy ennek fényében és e közösség és barátság kiszélesítéseként, ki kell békülni a felebaráttal még még akkor is, ha ezért az áldozatot meg kell szakítanunk.⁵ Jézus gyakran hangoztatja a testvéri kiengesztelődést, például amikor felhív, hogy annak, ki megütötte egyik arcunkat, tartsuk oda a másikat is, és aki elvette ruhánkat, adjuk oda köntösünket is.⁶ A megbocsátás parancsát még élesebben fejezi ki azzal, hogy mindenki olyan mértékben részesül bocsánatban, amilyen mértékkel ő bocsát meg másoknak;⁷ olyan bocsánatról van itt szó, mely az ellenségre is vonatkozik;⁸ olyan bocsánatról, mely hetvenszer hétszer,⁹ azaz minden korlátozás nélkül kötelez. Ilyen feltételek mellett csak az evangéliumi lelkület érvényesülhet, csak úgy jöhet létre kiengesztelődés az egyes személyek, családok, közösségek, népek és nemzetek között. A Szentírásnak a megbocsátásra vonatkozó kijelentéseiből természetesen eljutunk egy *teológiailag meghatározott katekézishoz*, mely felhasználhatja a pszichológia, a szociológia és a humán tudományok elemeit is, ha ezek alkalmasak arra, hogy megvilágítsanak egyes helyzeteket, problémákat, és így a hallgatókat vagy olvasókat konkrét döntésekre ösztönözzék.

Az Egyház papjaitól elvárjuk továbbá a *bűnbánat katekézisének*. Kell, hogy ennek is a Szentírás legyen a forrása. Ez az üzenet a bűnbánatban mindenekelőtt a *megtérés értékét* hangsúlyozza. Ezzel a szóval próbáljuk fordítani a görög *metanoia*¹⁰ fogalmát, melynek jelentése a lelkület *megváltoztatása*, hogy *Isten felé fordulhasson*. Különböző ez a két alapeleme a tékozló fiú történetének: a magába szállás¹¹ és az elhatározás, hogy visszatér atyjához. A megtérés eme elsődleges lelkülete nélkül nincs kiengesztelődés. A katekézisben ezt konkrét fogalmakkal és megfelelő szavakkal kell szemléltetnünk,

⁴ 1Tim 3,15

⁵ vö. Mt 5,23-24

⁶ vö. Mt 5,38-40

⁷ vö. Mt 6,12

⁸ vö. Mt 5,43

⁹ vö. Mt 18,21

¹⁰ vö. Mk 1,4-14; Mt 3,2; 4,17; Lk 3,8

¹¹ vö. Lk 15,17

melyek a különböző korosztályok, a különböző kulturális, etikai és szociális igényeknek megfelelnek.

Ez az első értéke a bűnbánatnak, amely egy másodikban folytatódik: a „megtérés” annyit is jelent, mint „bűnbánat”. A *metanoiának* ezt a két jelentését látjuk abban az útmutatásban, melyet Jézus adott: „Ha testvéred... megbánja, bocsáss meg neki. Ha hétszer vétkezik is naponta ellened, és hétszer fordul hozzád azzal, hogy 'bánom', bocsáss meg neki.”¹² A jó hitoktató megmutatja, hogy a bánat – ugyanúgy, mint a megtérés – távolról sem csak felületes érzés, hanem a lélek valóságos megváltozását jelenti.

A bűnbánat harmadik értéke abban a változásban jelentkezik, mely az előző magatartást – a megtérést és bánatot – külső jelekben is nyilvánítja: *bűnbánatot tart* a lélek. Ez jól felismerhető a *metanoiában*, ahogyan azt Jézus előfutára a szinoptikus szövegében használja.¹³ A *bűnbánattartással* az egyensúly és harmónia, melyet a bűn romba döntött, visszaáll, ha ez az embernek áldozatába is kerül.

Olyan korban, mint amilyenben mi élünk, nagyon nehéz átfogó, és jól alkalmazott katekézist adnunk a bűnbánatról, mert az uralkodó magatartás és gondolkodásmód nyíltan ellentétben áll a fentebb hangoztatott három értékkel. A ma emberének sokkal nehezebb – mint előzőleg bármikor – elismernie saját egyéni hibáit és olyan elhatározásra jutnia, hogy azokat felülvizsgálja és új útra térjen. Nehezebbre esik kimondania: „sajnálom” avagy „fájlalom”. Ösztönösen és ellenállhatatlanul visszautasít mindent, aminek áldozati jellege van a bánat területén, mely az elkövetett bűn jóvátételére irányul. Itt szeretném hangsúlyozni, hogy *az Egyház elégtételi fegyelme* nem csekély kárára van a keresztények belső életének és az egyházi közösségnek. Bár az utóbbi időben könnyítettek rajta, sokat veszített kisugárzó erejéből. Gyakran csodálkoznak a nem keresztények, hogy Krisztus tanítványai mily csekély jelét adják a valódi bűnbánatnak. Magától értetődően, a keresztény bűnbánat csak akkor valódi, ha szeretetből és nem csupán félelemből fakad; ha komolyan törekszik arra, hogy a „régiből” megfeszítse, hogy Krisztus erejéből megszülethessen az „új ember”; ha Krisztust, mint példaképet követi, ki, noha ártatlan volt, a szegénység és türelem útját választotta, a lemondását és – mondhatjuk – a bűnbánatát.

¹² Lk 17,3

¹³ vö. Mt 3,2; Mk 1,4; Lk 3,3

Az Egyház pásztoraitól továbbá elvárjuk – amint a szinódus is emlékeztet rá – a *lelkiismeretről és annak formálásáról szóló oktatást*. Ez is nagyon időszerű téma, ha fontolóra vesszük, hogy ez a benső szentély, a személyiség legbensőbb pontja, a lelkiismeret, mennyire ki van téve a mai kultúra támadásainak; mennyire meg van terhelve, próbára van téve, össze van zavarva és el van homályosítva. A lelkiismeretre vonatkozó okos hitoktatásra értékes útmutatást találhatunk az egyházatyáknál, a II. vatikáni zsinat teológiájában, különösen két dokumentumban: „Az egyház és a mai világ”¹⁴ és a „Vallásszabadságról”¹⁵ zsinati dokumentumokban. Ugyanígy VI. Pál pápa gyakran foglalkozott a lelkiismeret természetével és szerepével a mi életünkben.¹⁶ Az ő nyomát követve nem szalaszthatunk el semmiféle alkalmat, hogy ne szóljunk erről a nagyon fontos elemről, mely az ember nagyságát és méltóságát adja.¹⁷ Ez „az erkölcsi érzék képesít minket arra, hogy különbséget tudjunk tenni jó és rossz között... mintegy belső szem, a lélek meglátó ereje, mely lépteinket a jó útjára vezéreli”. Ugyanakkor alá kell húznom a keresztény lelkiismeret kialakításának fontosságát, nehogy emberi személyiséget rombolóerővé váljék, hanem szentéllé, ahol Isten feltárja nekünk a valódi jót.¹⁸

A hívek elvárják az Egyház pásztoraitól, hogy a kiengesztelődés más fontos pontjairól is szóljanak:

– a *bűntudatról*, mely – mint már mondtuk – mai világunkban elsatnyult.

– a *kísértésről* és a *kísértésekről*: „maga Jézus Krisztus, az Isten Fia hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban ment maradt”¹⁹ akarta, hogy a Gonosz megkísértse,²⁰ így akarta megmutatni, hogy miként Ő, tanítványai is ki vannak téve a kísértésnek, és azt is, milyen magatartást tanúsítsanak a kísértés idején. Annak, aki az Atyát kéri, hogy erején felül ne kísértessék²¹ és ne essék kísértésbe,²² annak, aki a bűnre való kísértésnek nem teszi ki magát, a kísértés ténye

¹⁴ Gaudium et spes, 8, 16, 19, 26, 41, 48.

¹⁵ Dignitatis humanae, 2. 3. 4.

¹⁶ vö. többek között az általános kihallgatásokon elhangzott beszédekből: 1973. márc. 28.: Insegnamenti, XI, 1973, 294 és köv.; 1973. aug. 8.: uo. 772 és köv.; 1973. nov. 7.: uo. 1054 és köv.; 1974. márc. 13.: Insegnamenti, XII, 1974, 230 és köv.; 1974. márc. 8.: uo. 402 és köv. 1975. febr. 12.: Insegnamenti, XIII, 1975, 154 és köv. 1975. ápr. 9.: uo. 209 és köv. 1977. júl. 13.: Insegnamenti, XV, 1977, 710 és köv.

¹⁷ vö. II. János Pál, Úrangyala, 1982. márc. 17. Insegna-menti V. 1. 1982, 860.

¹⁸ vö. II. János Pál beszéde az 1983. aug. 17-i általános kihallgatáson, 1-3, Insegnamenti, VI. 2, 1983, 256.

¹⁹ Zsid 4,15

²⁰ vö. Mt 4,1-11; Mk 1,12 és köv; Lk 4,1-13

²¹ vö. 1Kor 10,13

²² vö. Mt 6,13, Lk 11,4

nem azt jelenti, hogy már vétkezett, hanem inkább alkalom a hűségben való növekedésre és a következetes életvitelre alázatosságban és éberségben.

– *a böjtről*, mely régi és újabb formáiban is a megtérés és a bűnbánat jele, továbbá a böjttel saját személyünkben meghalunk, hogy Krisztust, a keresztre feszítettet öltjük magunkra, és szolidárisak legyünk az éhezőkkel és szenvedőkkel.

– *az alamizsnáról*, mely a tényleges élő szeretet eszköze, amellyel megosztjuk azt, amink van, azokkal, akik a szegénység terhe alatt sínylődnek.

– *a belső kapcsolatról*, mely le tudja győzni a világ minden ellenzékét; Isten és az emberek között megvalósítja a barátságot, hiszen ez az Egyház eszkatológikus célja.

– *a konkrét körülményekről*, melyek között a kiengesztelődés megvalósulhat (a családban, a polgári társadalomban, a szocialista rendszerekben), és főként a *négy kiengesztelődésben*, melyek négy alapvető szakadást orvosolnak: kiengesztelődés Isten és ember között, önmagunkkal, testvéreinkkel és az egész teremtett világgal.

Az Egyház nem hagyhatja ki – anélkül hogy lényeges küldetéséhez tartozó tanítást súlyosan el ne torzítaná –, azt a négy témát, melyeket a hagyományos egyházi szóhasználatban az ember végső dolgainak nevezünk: a halált, az ítéletet, a poklot és a paradicsomot. Egy olyan kultúrában, mely az embereket be akarja zárni többé-kevésbé sikeres földi életük kereteibe, az Egyház pásztoraitól megkívánják azt a tanítást, amely a hit erejével megnyitja és megvilágítja a halálon túli jövőndő életet. Túl a halál titokzatos kapuján kirajzolódik az örök boldogság, az Istennel való barátság, avagy a tőle való elszakadás büntetése. Csak ebben az eszkatológikus távlatban érthetjük meg a bűn igazi mértékét, és érez indíttatást az ember a bűnbánatra és a kiengesztelődésre.

A buzgó és találékony lelkipásztorok ne mulasszák el soha, hogy ráleljenek e hitoktatás széles skálájú, változatos lehetőségeire. Természetesen számítanak a kultúrák és a hitbeli képzettség különbségei. Ilyen alkalmat adnak: a Szentírás olvasása, a szentmisék, a többi szentségek szertartásai, sőt maga a körülmény is, amelyek között ezeket ünnepeljük. Erre a célra más lehetőségek is kihasználhatók: prédikáció, olvasmányok, viták, találkozások, hittani továbbképzések stb. – amint azt sok helyen csinálják. Itt különösen hangsúlyozzuk *a régi missziós napokat*, melyek a hitoktatásban oly jelentősek voltak. Ha ezeket napjaink igényéhez igazítanók, a hitbeli nevelésnek manapság is alkalmas eszközei lehetnének. Ez vonatkozik a bűnbánatra és a kiengesztelődésre is.

Tekintettel a megtérésen alapuló kiengesztelődés nagy jelentőségére az emberi kapcsolatokban, a társadalmi együttélés minden területén (a nemzetközi kapcsolatokat is beleértve), az Egyház tanításában nem nélkülözheti *a szociális problémák feltárását* sem. Elődeink időszerű és világos tanítása, különösen XIII. Leóé, kinek nevéhez a II. vatikáni zsinat *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúciójának nagyon sok megállapítása fűződik, továbbá több püspöki konferencia, mely saját országa különböző kérdéseire keresett megoldást – ezek együttesen a tanítás széleskörű és jól megalapozott rendszerét adták az emberi társadalom sokrétű követelményeiről. Ez vonatkozik egyénekre, családokra, különböző területeken létesült csoportokra és egy olyan társadalom felépítésére, mely megfelel az erkölcsi törvénynek és a civilizáció alapkövetelményeinek.

Az Egyháznak ez az útmutatása természetesen Isten szavát tükrözi, mely szól az egyes ember jogairól és kötelezettségeiről, de a családról és a közösségről is. Továbbá szól a szabadság értékéről, az igazságosság dimenzióiról, a szeretet elsőségéről, az emberi személy méltóságáról, a közösség javáról, melyhez a politikának és a gazdasági életnek alkalmazkodnia kell. A tanítóhivatal szociális tanainak alapvető elvei (törvényei), melyek erősítik és feltárják az emberi értelem és a népek lelkiismeretének általános törvényeit, adják nagymértékben a szociális konfliktusok békés megoldásának és a mindenre kiterjedő kiengesztelődésnek a reményét.

Szent II. János Pál pápa: *Dominum et vivificantem*

Lk 11,13

65. *Az isteni éle lehelete, a Szentlélek a legegyszerűbb és a legszokottabb formában az imádságban fejezi ki magát és abban vehető észre.* Szép és üdvös arra gondolni, hogy bárhol is imádkoznak a világon, a Szentlélek, a jámborság éltető lehelete jelen van. Szép és üdvös annak felismerése, hogy miként a múltban, az imádság a jelenben és a jövőben az egész világra kiterjed, úgy a Szentlélek is mindenhol jelen van és tevékenykedik. Ő leheli az imádkozó ember szívébe az áhítatot a különböző szituációk és körülmények mérhetetlen sokféleségében, melyek a vallásos életet részben segítik, részben hátráltatják. Az ember szívéből gyakran tör fel az imádság a Szentlélek segítségével, a tilalmak, az üldözések, sőt a nyilvános élet vallástalan vagy ateista megnyilvánulásai ellenére is. Az imádság mindig azoknak a hangja marad, kik látszólag meg sem tudnak szólalni – és ebből hangzik fel mindig az „*a hangos*

kiáltás”, melyet a Zsidó levél Jézus szájába ad.²³ Az imádság az emberi szív legmélyének megnyilvánulása, az a mélység, mely Istentől származik, és amelyet csak Isten tud kitölteni, pontosan a Szentlélekkel. Lukácsnál olvassuk: „Ha tehát ti, bár gonoszok vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle.”²⁴

A Szentlélek az az ajándék, aki az *imádsággal együtt jön az ember szívébe*. Elsősorban és mindenekfelett olyan ajándéknak mutatkozik, aki „gyöngeségünkben segítségünkre siet”. Ez az a nagyszerű gondolat, amelyet Szent Pál a Római levélben fogalmazott meg: „...mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk, a Lélek azonban maga jár közben értünk, szavakba nem önthető sóhajtozásokkal”.²⁵ A Szentlélek tehát nemcsak arra indít minket, hogy imádkozzunk, hanem „belülről” vezet minket imánkban, elégtelen voltunkat kiegészíti, és az imádságban való gyengeségünket gyógyítja: Ő van jelen a mi imádságunkban, és annak isteni távlatokat nyit.²⁶ „S ő, aki a szíveket vizsgálja, tudja, mi a lelkiünk kívánsága, mert Isten tetszése szerint jár közben a szentekért.”²⁷ Az imában a Szentlélek hatására egyre érettebben fejezi ki magát az új ember, ki ezáltal részesül az isteni életben.

A mi ugyancsak nehéz korunk különösen igényli az imát. Miként a történelem során – tegnap is, ma is – sok férfi és nő tett tanúságot az ima fontosságáról, és szentelte magát – főként kolostorokban – az Egyház javára és hasznára az imaéletnek, úgy növekszik ezekben az években napról napra azok száma, akik mozgalmak keretében és mindinkább terjedő csoportokban az imát sorolják az első helyre: ebben keresik a lelki megújulást. Ez a felismerés jelentős és nagyon vigasztaló, mert az ilyen tapasztalat azt mutatja, hogy a hívekben újraéled az imádság. Ebben nyernek segítséget, hogy a Szentlélekben felismerjék azt, aki a szívekben lánggra lobbantja a szent élet vágyát.

Sok emberben és sok közösségben érlelődik a meggyőződés: minden szédületes technikai és tudományos haladás ellenére, minden vívmány és elért cél dacára *veszély fenyegeti az embert és az egész emberiséget*. Ezzel a veszéllyel szemben, az emberi szellem széthullásának tudatában keresik egyesek és egész közösségek, mintegy a hit belső indítására, azt az erőt, amely képes az embert ismét talpra állítani, önmagától, hibáitól és tévedéseitől megszabadítani, mert az elért eredmények gyakran ellene fordulnak és őt magát teszik tönkre. És így fedezik fel az imádságot, amelyben megnyilvánul a „Lélek, aki jön, hogy segítsen gyengeségünkön”. Ilyen módon

²³ vö. Zsid 5,7.

²⁴ Lk 11,13.

²⁵ Róm 8,26.

²⁶ vö. Origenes, De oratione, 2.

²⁷ Róm 8,27.

korunkban sok ember visszatér az imához, közelebb jut a Szentlélekhez. Nagyon bízom abban, hogy ennek az enciklikának az útmutatásában mindenki talál eledelt belső élete táplálására és erősítésére; bárcsak sikerülne nekik a Szentlélek indítására, az Egyházzal és a tanítóhivatallal összhangban, alaposan megerősödniök az imádságban.

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris missio

vö. Lk 11,2

Krisztus visszaállította az Országot

13. A Názáreti Jézus beteljesítette Isten tervét. Miután a Jordánban János megfürdette és látható alakban leszállt rá a Szentlélek, kinyilvánította messiási küldetését: bejárta Galileát, „hirdette Isten országának evangéliumát: 'Betelt az idő, elérkezett az Isten országa, tartsatok bűnbánatot és higgyetek az evangéliumban!'" (Mk 1,14-15; vö. Mt 4,17; Lk 4,43). Isten országának hirdetése és visszaállítása az Ő küldetése: „Ez a küldetésem” (Lk 4,43). De itt többről van szó: maga Jézus a „jó hír”, amint azt küldetésének kezdetén, a názáreti zsinagógában hangsúlyozta, amikor önmagára vonatkoztatta Izaiás szavait a Fölkentről, kit Isten küldött (vö. Lk 4,14-21). Mert Ő a „jó hír”, Krisztusban egy az üzenet, amit hirdetnek, és aki hirdet; benne azonos a hirdetés, a cselekvés és a megvalósulás. Ereje, cselekvése hatásának titka abban a teljes azonosságban rejlik, ami közte és a hirdetése között fönnáll: az új hírt hozta nem csupán azzal, amit mondott vagy cselekedett, hanem azzal, ami Ő maga.

Jézus tevékenységét leírták azokkal az utakkal kapcsolatban, amelyeket hazájában tett. Küldetésének színtere húsvét előtt Izraelre korlátozódik. Jézus mégis döntően újat hozott. Az eszkatologikus valóság nem tevődik a világ végére, hanem már közel van, és megkezdődött megvalósulása. Isten országa közel van (vö. Mk 1,15), kérnünk kell, hogy jöjjön el (vö. Mt 6,10). Hatékony jelei a hit szemével felismerhetők, ilyenek a csodák (vö. Mt 11,4), a démonok kiűzése (vö. Mt 12,25-28), a Tizenkettő kiválasztása (vö. Mk 3,13-19), a szegényeknek hirdetett evangélium (vö. Lk. 4,18). Jézusnak a pogányokkal való találkozásából kitűnik, hogy az Országba való bejutás a hit és a megtérés útján, és nem egyszerűen egy néphez való tartozással lehetséges.

Az ország, amely Jézussal kezdődik, Isten Országa. Jézus maga nyilvánította ki, hogy ki az az Isten, akit Ő bizalmasan „Abbá”-nak, Atyának szólított (vö. Mk 14,36). Isten, különösen ahogyan a hasonlatokban megjelenik (vö. Lk 15,3-32; Mt 20,1-6), minden

ember gondja-baja iránt nyitott: Ő szerető Atya, telve szeretettel és irgalommal, aki megbocsát, és ingyen adja a kért kegyelmet.

Szent János írja, hogy Isten a szeretet (vö. 1Jn 4,8-16). Minden ember arra kapott meghívást, hogy nyíljék meg az előtt az irgalmas szeretet előtt, amellyel Isten szereti őt. Az Ország olyan mértékben fog növekedni, ahogyan minden ember felismeri, hogy bizalommal fordulhat imában Istenhez, mint Atyához (vö. Lk 11,2; Mt 23,9), amennyiben azon fáradozik, hogy teljesítse az ő akaratát (vö. Mt 7,21).

2.3. Liturgikus vonal

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangélium* (Lk 11,1-13) az imádságra és az abban való állhatatosságra tanít. Nemcsak a Miatyánk szövegét olvashatjuk itt, hanem azt is, hogy a buzgó, kitartó imádság nem történik hiába. Sőt, egyenesen az erőszakosság kifejezéssel találkozhatunk, utalván arra, ne tágítsunk, ne lankadjunk az Úrhoz való fohászkodásban. Ezt láthatjuk a „gyakorlatban” az *olvasmányban* (Ter 18,20-32), ahol Ábrahám az Urat kérleli, ne pusztítsa el Szodoma és Gomorra városát, míg végül az Úr azt mondja, tíz igaz emberért is megkíméli a településeket. A *válaszos zsoltár* (Zsolt 137,1-2a.2bc-3.6-7ab.7c-8) az elhangzottakkal összhangban énekl: „Amely napon hozzád kiáltok, hallgass meg engem, Istenem... Örökké tart, Uram, a te irgalmad, ne vedd meg kezéd alkotásait”.

Az evangéliumban az is elhangzik, „Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle”. Ehhez a gondolathoz köthetők leginkább a *szentlecke* (Kol 2,12-14) biztató szavai, melyek meg kívánják erősíteni a feltámadásba vetett hitünket: „A keresztségben Jézus Krisztusba temetkeztetek el, és benne fel is támadtatok annak az Istennek az erejébe vetett hit által, aki őt a halálból feltámasztotta.

Az egyetemes könyörgések mindegyike az imádság témáját helyezik a középpontba: „Krisztus Urunk mondotta: „Bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. Most az ő nevében, titokzatos testének tagjaiként terjesszük kéréseinket mennyei Atyánk elé!” (papi bevezető könyörgés); „Add, Urunk, hogy a te néped mindig buzgó legyen az imádságban!” (első könyörgés); „Add, hogy az imádság ereje segítse elő és őrizze meg a keresztények egységét!” (második könyörgés); „Add,

hogy imádságunk támogassa a népek vezetőit küldetésük teljesítésében!” (harmadik könyörgés); „Add, hogy az imádságból erőt merítsünk állapotbeli kötelességeink hűséges végzéséhez!” (negyedik könyörgés); „Add, hogy az imádság a betegeknek türelmet, a szenvedőknek vigasztalást nyújtson!” (ötödik könyörgés); „Hallgasd meg, Urunk, alázatos könyörgésünket, és hogy kérésünk teljesíthető legyen, engedd csak azt kérnünk, ami kedves előtted! Krisztus, a mi Urunk által” (papi záró könyörgés)”.

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Tantörténet

Ne zavarj, Uram! Imádkozom...

- Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy...
- Tessék!
- Ne zavarj! Imádkozom.
- De hát engem szólítottál!
- Téged szólítottalak? Eh... nem. Tulajdonképpen nem. Na igen, azt imádkozzuk: Mi Atyánk, aki mennyekben vagy...
- Már megint! Hívsz engem, mert beszélgetni akarsz velem. Vagy nem? De hát mit akarsz?
- Szenteltessék meg a te neved...
- Komolyan gondolod?
- Mit kell komolyan gondolnom?
- Valóban akarod, hogy szenteltessék meg a nevem? Mit jelent ez?
- Ez azt jelenti... ez azt jelenti... Te jó ég! Nem tudom, mit jelent. Honnét tudjam?
- Ez azt jelenti, hogy szívügyed: Mindenki lássa nagy művemet, és magasztalja a nevemet.
- Hm. Aha. Értem... Jöjjön el a Te országod. Legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.
- Ezt komolyan gondolod?
- Hogy legyen meg a te akaratod? Hát természetesen! Rendszeresen járok templomba. Fizetem az egyházi adót. A missziónak is adok.
- Én többet akarok. Azt akarom, hogy az életed jöjjön rendbe. Hogy megszűnjenek a rossz szokásaid, amelyekkel másoknak az idegeire mégy. Hogy megtanulj mások

helyzetéből kiindulva, másokért gondolkodni. Segíteni, hogy minden ember eljusson az igazság ismeretére, még a főnököd és a házigazdád is. Azt akarom, hogy a betegek meggyógyuljanak, az éhezők ételhez jussanak, a szomorúak megvigasztalódjanak, a foglyok kiszabaduljanak. Mindazt, amit ezeknek teszel, nekem teszed.

– Miért épp engem szúrtál ki? Mit gondolsz, hány undok álszent ül a templomban? Figyeld csak meg!

– Bocsánat, én azt gondoltam, valóban azért imádkozol, hogy én uralkodjak az egész világon, és legyen meg az én akaratom. Aki ezért imádkozik, annak ez személyes szívégye. Csak akkor lehetsz az én országom követe, ha ugyanazt akarod, mint én.

– Kezdem sejteni. Folytathatom az imádságot? Mindennapi kenyерünket add meg nekünk ma...

– Sokat akarsz, ember. Kérésed azt jelenti, hogy valamit tenni is akarsz azért, hogy a világ éhező milliói megkapják mindennapi kenyérüket.

– Bocsásd meg a mi vétkeinket, amint mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek...

– Munkatársadnak is?

– Most meg ezzel jössz? Nagyon jól tudod, hogy a múltkor nyilvánosan leégetett. Mindig olyan pimaszul nagyképű velem szemben, hogy már akkor dühbe gurulok, amikor megkezd a leereszkedő megjegyzéseit. És tudja is ezt! Nem kollégának tekint, hanem a fejemen táncol. Ez az alak...

– Tudom, tudom. De hát mit imádkozol?

– Nem úgy gondoltam.

– Legalább őszinte vagy. Jó az neked, hogy ennyi ellenszenvet és keserűséget hordozol magadban?

– Egész beteg vagyok tőle.

– Én meg akarlak gyógyítani. Bocsáss meg neki, és én is megbocsátok neked. Talán már előbb megbocsátok neked. Mert a nagyképűség és a gyűlölet az ő bűne, nem a tiéd. Akkor lehet, hogy kevesebb lesz a pénzed. Biztos, hogy veszítesz társadalmi rangodból. De béke költözik a szívedbe.

– Hm. Nem tudom, meg tudsz-e győzni.

– Segítek neked.

– Ne vígy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól...

– Mindennél szívesebben. Mondd el, milyen emberek és helyzetek visznek kísértésbe.

– Hogy gondolod ezt?

– Hát ismered gyenge oldalaidat. Durvaság, pénzvággy, érzékiséged, erőszakosságod, neveltetésed. Ne adj esélyt a kísértésnek!

- Azt hiszem, ez a legnehezebb Miatyánk, amit életemben valaha imádkoztam. De legalább valami köze van a mindennapi életemhez.
- Szép. Már haladunk. Imádkozd nyugodtan végig!
- Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.
- Tudod mi válik az én dicsőségemre? Ha az olyan emberek, mint te, komolyan kezdenek venni engem, és az én akaratom szerint kezdenek el cselekedni. Ha rájönnek, hogy amit az én országomért tesznek, végülis őket magukat teszi boldoggá.

Forrás: <http://www.nemokap.hu/ir/nezav.htm>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Túrmezei Erzsébet – A legnehezebb kérés

"Legyen meg a Te akaratom!"
 Ha elkerülnek gondok, bánatok,
 könnyű kimondani. De ha nehéz
 órák jönnek, s az öröm ködbe vész?
 Ha a szív vérzik, a lélek zokog,
 ha éjszakának tűnnek nappalok,
 eltördelni mégis a mondatot,
 hogy "legyen meg a te akaratom!"?

Inkább sikoltanék: "Atyám, ne, ne!
 Miért kell ennek így történnie?!"
 Szívem keserű lázadásba jut,
 ha érthetetlen előtte az út.
 Sírva tesz fel kínzó kérdéseket:
 "Én Istenem, hát ez a szeretet?!"

Aztán elcsitul: "Bocsáss meg, Atyám!
 Te szeretsz engem híven, igazán.
 Kínban vergődő szívvel is tudom:
 Te vezetsz engem a legjobb úton.
 Ellenemre is véghezviheted,
 de szívem attól nem lesz csendesebb.

Taníts meg hát szívből kiáltani
ne csak szájjal, de szívvel mondani:
"Ahogy te akarsz, ne ahogy én!-
A béke csak így lesz az enyém.

Lehet az út tövises, meredek,
amerre vezetsz, bátran mehetek.
S mindennapi kérésem az marad:
"Add, hogy csupán Téged kívánjalak!-

"Legyen akaratod-, ha nap nevet.
"Legyen akaratod-, ha éj temet.
Legyen most és mindörökké! Igen!
Fogd meg a kezem, fogadd el a szívem!
Ha utam célját el is takarod:
Hiszek! Legyen, ahogy Te akarsz!

Forrás: <https://honlap.parokia.hu/lap/nyirturai-reformatus-egyhazkozseg/cikk/mutat/turmezei-e-versei/>

Túrmezei Erzsébet - Otthonom

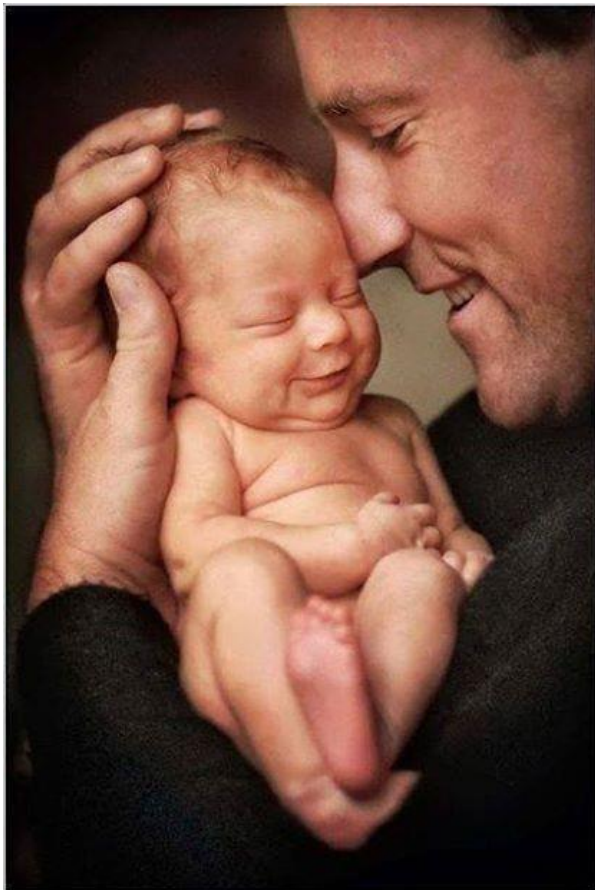
Otthonom a templom.
Ajtaján belépve mindig hazaérek.
Ismerősen csendül fülemben az ének.
Mintha minden hangja simogatás lenne!
Égi Atyám keze simogat meg benne.
Megterített asztal.
Éhező mellőle sose kel fel éhen.
Megalégedhetik mennyei kenyéren:
élet kenyérével, élet italával,
igében, szentségben Krisztussal magával.
Mesterem műhelye.
Azért keresem fel, hogy kezébe vegyen,
hogy régi emberből új emberré tegyen:
hogy amíg templomát látogatom híven,
templommá formálja egész bűnös szívem.

Otthonom a templom.
Mennyei otthonom halvány földi mása,
drága tükörképe, szent hívogatása.
Míg egykor mennyei hajlékod befogad,
köszönöm, Istenem, földi hajlékodat!

Forrás: <https://honlap.parokia.hu/lap/nyirturai-reformatus-egyhazkozseg/cikk/mutat/turmezei-versei/>

„Van-e köztetek olyan apa, aki követ ad fiának, mikor az kenyeret kér tőle?” (Lk 11,11)

Aranyosi Ervin: Apának lenni

Hogyan is kellene apának lenni,
néhány kis “porontyot” felnevelni?
Megtanítani szépre és jóra,
becsületre és szép, igaz szóra.
Fiúnak mutatni a példaképet,
és erőt adni, mit elvár az élet.

S a lánynak apát, hogy Őbenne lássa,
milyen legyen majd az Ő választása,
hogy később, a méltó párjára leljen,
s benne milyen értékekre figyeljen.
Hogyan is kellene apának lenni?
Anyát szépen és hűen szeretni.
Tenyéren hordani a kis családot,
megadva nekik az egész világot.
Biztatni azt, aki már belefáradt,
– együtt építeni a homokvárat.
Szépséges terveket, álmokat szőni,
s látni a gyermeket lassan felnőni.
S bármi is történik mellette állni,
s ha eljön a napja nagypapává válni.
Hogyan is kellene apának lenni?
Igazi receptet még nem írt senki.
Egyetlen módon igazol az élet:
az kiknek apja vagy mind szeret téged.

Forrás: <https://versek.aranyosiervin.com/tag/apa/>

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

<https://www.google.com/amp/s/paintandsimple.com/2016/02/19/god-our-father/amp/>

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Milyen az én imádságom? Ki tanította meg nekem a „Miatyánkot”, és ezt megköszöntem-e már neki? Illetve én megtanítottam-e már valakinek az Úr imáját?
- Kitartó vagyok-e az imában? Hajlandó vagyok-e újra és újra odaülni Jézus elé?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

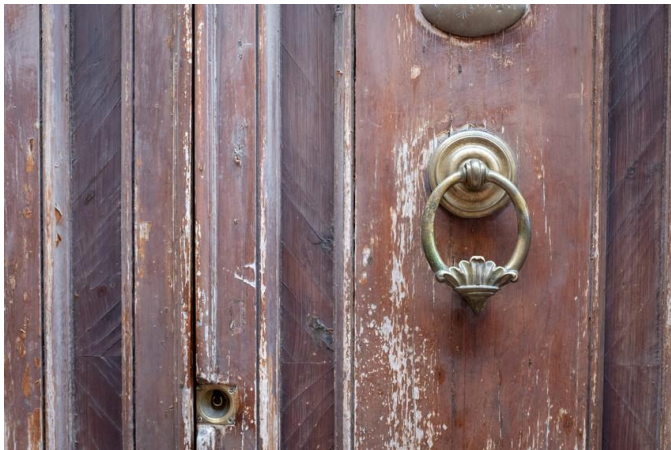
Istenünk, benned bízók oltalmazója, aki nélkül semmi sem szent, semmi sem állandó: áraszd ránk bőséges irgalmadat, hogy irányításoddal úgy használjuk a mulandó

javakat, hogy szívünk már most a maradandókhöz ragaszkodjék. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Evangéliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérek, küldd el Szentlelkedet, hogy megtanítson szívvel és örömmel imádkozni az Úr imáját! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

<https://www.eyeem.com/search/pictures/Tuscania?marketScore%5B%5D=great&marketStatus=commercial&page=3&q=Tuscania&replaceQuery=true&sort=relevance>

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Istent én is „Atyámnak” szólíthatom, akire mindig rábízhatom magamat!
- Az Atya mindig a legtöbbet akarja adni nekem: a Szentlelket.

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Minden nap lassan, odafigyelve, „ízlelgetve” mondjam el a „Miatyánk” imát, azzal a tudattal, hogy ezt Jézus tanította meg nekünk, s ezzel az imádsággal a kezdetek óta imádkoznak a keresztények szerte a világon.
- Sose hagyjam, hogy a reménytelenség vagy a közöny meggátoljon abban, hogy újra és újra feltárjam a szívemet Jézusnak.